

Madách Imre: Az ember tragédiája I. – Szerkezet

LE VAN FEJEZVE A NAGY MŰ

1. feladat

Alább a kérdésekre adandó válaszokat találod.

1. Arany Jánosnak.
2. A kompozíciót és a koncepciót. (A szerkezetet és az elgondolást.)
3. Goethe *Faustjához*.
4. Tizenöt.
5. A bűnbeesést. (Második szín.)
6. Lucifer.
7. Egyiptom, Athén, Róma (IV., V., VI. szín).
8. Álom az álomban.
9. A tizenegyedik, londoni színnel.
10. Irodalmi műfaj. Egy elképzelt, eszményinek tekintett társadalmi rend bemutatása.

2. feladat

Alább a kérdésekre adandó válaszokat olvashatod.

1. Úgy véli, tökéleteset alkotott, nem kell többé beavatkoznia a világ sorsába.
2. Az Úr önelégült, nem ismeri a saját teremtésének a törvényeit, illetve nem tudja megváltoztatni a világ működését. Az ember istenné akar válni, maga is képes lesz majd a teremtésre, ami a világ pusztulásához vezet.
3. Lucifer nélkül az Úr képtelen lett volna megteremteni a semmiből a világot, mert Lucifer az „úr”, a tagadás szelleme. Lucifer ezért egyenrangúnak érzi magát az Úrral.
4. Az Úr megátkozta, majd Lucifernek adta a Paradicsom két fáját: az élet és a tudás fáját. Lucifer nem használhatja fel az embert céljai megvalósításához Istennel szemben. (A Biblia a tiltásra nem ad magyarázatot.)

5. Ádámot az isteni tudás, Évát az örök szépség ígéretével. Mindkettőjüknek halhatatlanságot ígér.
6. Küzdelmet, amely megbontja a teremtett világ összhangját, hogy új világokat hozzon létre.
7. Lucifer álmod („bűbájt”) bocsát rájuk, Ádám álmában látni fogja a történelmet az elejétől a végéig.
8. Lucifer szerint a végzettel szemben Ádám semmit nem tehet. Ádám az akarat szabadságára hivatkozik, amely képes szembeszegülni a történelmi végzettel.
9. Éva gyermeket vár, Ádám már nem semmisítheti meg a leendő emberiséget.
10. Ádám három kérdést tesz fel:
  - „E szűk határú lét-e mindenem?” – Vagyis: mi vár rá a halál után?
  - „Megy-e előbbre majdan fajzatom? ” – Vagyis: jobbá lesz-e, fejlődni fog-e az emberiség?
  - „Van-e jutalma a nemes kebelnek...?” – Vagyis: kap-e kárpótlást a kiváló ember a tömeg hálátlanságáért?

3. feladat

a) Az volt a feladatod, hogy leírd a szállóige szó jelentését.

A szállóige egy ismert személy híressé vált mondása vagy egy népszerű irodalmi vagy tudományos mű, esetleg film közismert és sokszor idézett részlete. Pl.: „Lenni vagy nem lenni...” (Shakespeare: *Hamlet*), „Gondolkodom, tehát vagyok.” (Descartes)

b) Az volt a feladatod, hogy írd Az ember tragédiájából 10 példát szállóigére.

Madách művéből több részlet is szállóigévé vált. Például:

- „Be van fejezve a nagy mű, igen.
A gép forog, az alkotó pihen.” (1. szín)
- „Fukar kezekkel mérsz, de hisz nagy úr vagy.” (1. szín)
- „Ah, élni, élni: melly édes, mi szép!” (2. szín)
- „A tett halála az okoskodás.” (2. szín)
- „Milliók (milliók) egy miatt.” (4. szín)
- „Megállj, a döghalált szivod magadba.” (5. szín)

- „Legyen hát célod: Istennek dicsőség,
Magadnak munka.” (6. szín)
- „A glória ha lassan elveszett,
Még megmarad a vérengző kereszt.” (6. szín)
- „Nem a kakas szavára kezd viradni,
De a kakas kiált, merthogy virad.” (7. szín)
- „Kár érte, egy ellenséges golyót
Megérdemelt.” (9. szín)
- „Ezúttal a nyakazás elmarad.” (10. szín)
- „Élek megint. – Érzem, mert szenvedek.” (13. szín)
- „A cél halál, az élet küzdelem,
S az ember célja e küzdés maga.” (13. szín)
- „Ha isten vagy, tegyed,
Könyörgök, hogy kevesb ember legyen,
S több fóka.” (14. szín)
- „Ne lássam többé ádáz sorsomat:
A hasztalan harcot. Hadd fontolom meg:
Dacoljak-é még Isten végzetével.” (14. szín)
- „Ébredj hát, Ádám! álmod véget ért.” (14. szín)
- „Csak az a vég! – csak azt tudnám feledni!” (15. szín)
- „Mondottam, ember: küzdj és bízva bízzál!” (15. szín)

Választható a műből természetesen más sorokat is, a fontos az, hogy közismert idézetek legyenek.